

Kompletterande bestämmelser om statligt stöd till företag för investeringar i ny kärnkraft

Diarienummer Fi2025/00825

2025-05-23

Blykalla uppskattar möjligheten att få inkomma med synpunkter på Finansdepartementets promemoria *Kompletterande bestämmelser om statligt stöd till företag för investeringar i ny kärnkraft*. Blykalla får härmed framföra följande synpunkter.

Kort om Blykalla

Blykalla är ett svenskt bolag som utvecklar små modulära kärnkraftsreaktorer. Bolaget är sprunget ur 25 års forskning och grundades 2013. Blykalla använder bly som kylmedium istället för lättvatten. Detta är ett av flera koncept som räknas till fjärde generationens reaktorteknik. Företaget har ett flertal patent av betydelse för bolagets teknik, däribland ett patent avseende en aluminiumlegering som är mycket motståndskraftig mot strålning och korrosion.

Inledning

Blykalla lämnar i det följande sina synpunkter på den föreslagna förordningen om statligt stöd för investeringar i ny kärnkraft (fortsättningsvis, "investeringsförordningen").

Överlag är Blykalla positivt till de bestämmelser som föreslås men efterlyser vissa förtydliganden och justeringar som syftar till anpassning av förordningen till sökande som utvecklar SMR:er. Sammanfattningsvis kan Blykallas synpunkter sammanfattas som följer.

- Kravet på redovisning av ägarförhållanden bör justeras för att möjliggöra projektfinansieringsmodeller som kan antas komma att användas av SMR-utvecklare.
- Kravet på att redovisa möjligheter till nätanslutning bör justeras för att möjliggöra finansiering av andra tekniker.
- Kravet på att samtliga tillstånd ska ha sökts för att finansiering ska kunna tas i anspråk bör justeras så att det är tillräckligt att tillstånd har sökts för den reaktor som finansieringen avser. Tillståndsansökningar ska alltså kunna göras sekventiellt.
- Förordningen bör tydliggöra vad som kan utgöra "särskilda skäl" vid finansiering av kärnkraftsreaktorer med lägre effekt än 300 MW.

Blykalla kommenterar i det följande promemorians resonemang löpande och lämnar avslutningsvis sina förslag till justeringar av förordningen samlat.

Inledningsvis får Blykalla även notera att bolaget underhand har tagit del av Kärnfull Nexts remissvar. Blykalla instämmer i de synpunkter som Kärnfull Next framför.

Synpunkter på förslaget till ansökans huvudsakliga innehåll (Avsnitt 3.1 i promemorian)

Blykalla får lämna följande synpunkter på 3 § förordningen.

Det föreslagna kravet på redogörelse för ägarförhållanden

Enligt 3 § punkt 3 ska ansökan innehålla

"uppgifter om företagets ägarförhållanden, inklusive en redogörelse för ägare med ett kvalificerat innehav med angivande av namn, juridisk form, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer, verksamhet, ägar- och röstandel samt säte eller hemvist för var och en av dessa ägare,"

Enligt 4 § punkt 6 ska vidare den projektplan som ska biläggas ansökan innehålla

"uppgifter om den andel eget kapital ägarna *beräknas* investera för varje alternativ som övervägs och en redovisning av antaganden som ligger till grund för beräkningen," [vår kursivering]

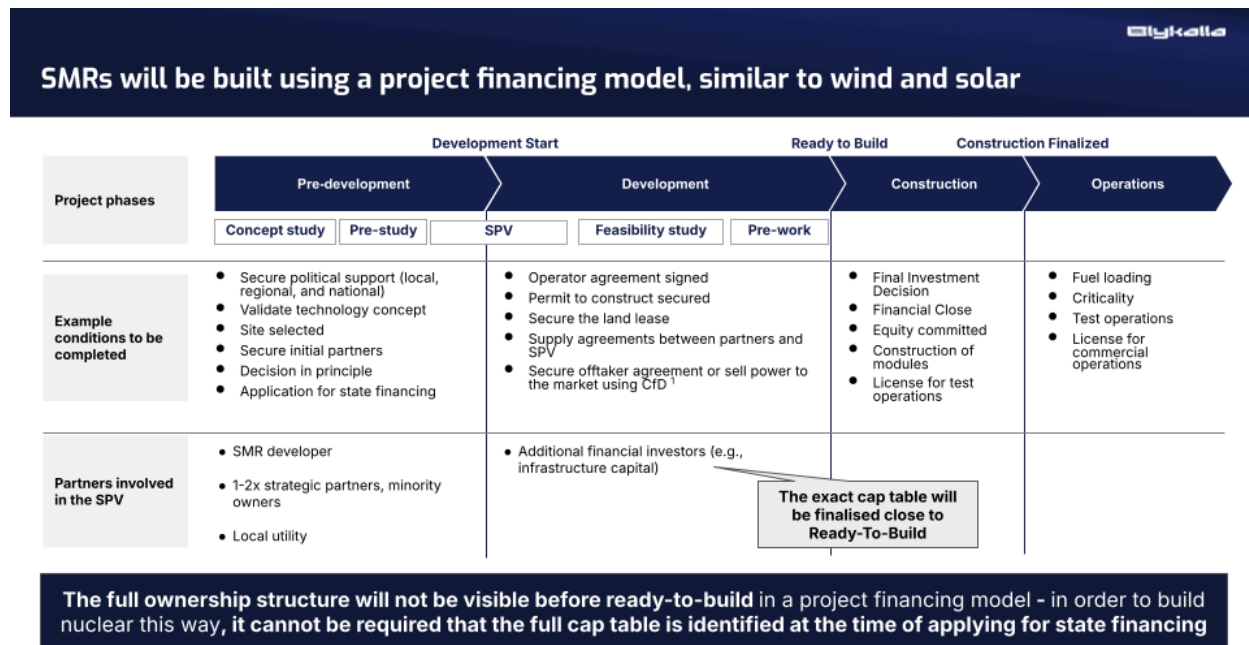
Det är för Blykalla oklart om sökandebolagets ägarförhållanden måste vara etablerade vid tidpunkten för ansökan (jfr den föreslagna 3 § punkt 3) eller om det är tillräckligt att sökanden lämnar uppgifter om hur ägarförhållanden antas komma att komma se ut vid en framtida tidpunkt (jfr den föreslagna 3 § punkt 4, särskilt "beräknas").

Enligt Blykallas mening bör det vara tillräckligt att sökanden lämnar en redogörelse för befintliga ägarförhållanden och en redogörelse för hur ägarförhållanden avses se ut i framtiden. Skälen för detta är som följer.

Vid tidpunkten som en ansökan ges in är det av naturliga skäl inte säkert att finansiering kommer att beviljas enligt den föreslagna lagen om statligt stöd till investeringar i ny kärnkraft (fortsättningsvis "investeringslagen"). Det kan vidare väntas att viljan att investera i sökanden är beroende av att stöd beviljas enligt investeringslagen. Mot den bakgrunden kan det enligt Blykallas mening inte krävas att ägarförhållanden är etablerade vid tidpunkten för ansökan utan det bör vara tillräckligt att sökanden redogör för hur sökandebolaget är avsett att ägas för det fall stöd beviljas.

Vidare. Det är sannolikt att projektbolag som bygger SMR:er, till skillnad från vad som antas i promemorian (se s. 15 i promemorian), kommer att ha ett större antal ägare för att möjliggöra tillräcklig finansiering. Inledningsvis kommer finansiering att komma endast från ett fåtal aktörer och ytterligare finansiering kommer att tillkomma från ytterligare aktörer senare under projektbolagets liv. Detta är i linje med projektfinansieringsmodeller som är vanliga för vind- och solkraftsprojekt. Det kan väntas att SMR-projekt kommer att finansieras på ett liknande sätt. Det föregående illustreras nedan.

Figur 1. Finansieringsmodell för SMR-projektbolag

Notes: ¹ Contract for difference and risk-profit-sharing mechanisms as proposed by the Dillén investigation.

För att SMR-projekt ska kunna finansieras i enlighet med det föregående måste det vara möjligt att ägarförhållanden redovisas "stegvis". Blykalla ser en risk att SMR-projekt inte kommer att kunna genomföras om inte detta är möjligt. En ordning där ägarförhållanden redovisas stegvis torde vara oproblematiskt om det i låneavtalet överenskomms vilka krav som kan ställas på tillkommande investerare och uppfyllandet av dessa krav utgör villkor för utbetalning. Det är även tänkbart att som villkor i låneavtalet ange att tillkommande delägare ska godkännas av staten för att utbetalning ska kunna ske.

I enlighet med det föregående föreslår Blykalla de justeringar av 3 punkt 3 som framgår nedan.

Det föreslagna kravet på redogörelse för företagets ledning

Enligt 3 § punkt 7 ska ansökan innehålla "en redovisning av de för verksamheten relevanta kunskaper och erfarenheter som personerna i *företagets ledning* besitter" (vår kursivering). Blykalla efterlyser vissa klargöranden av bestämmelsen.

Vad först gäller begreppet "företagets ledning" antar Blykalla att det ska förstås som styrelseledamöter och suppleanter, verkställande direktören och vice verkställande direktören (jfr prop. 2024/25:150 s. 88). Detta skulle lämpligen kunna förtydligas i förordningen genom att 3 § punkt 6 och 7 sammanförs till en punkt enligt förslag som framgår nedan.

Vad sedan gäller "för verksamheten relevanta kunskaper och erfarenheter" vore det önskvärt om det antingen direkt i förordningen eller genom författningskommentar kunde ges vägledning kring vad kravet innebär. Enligt Blykallas mening är exempelvis erfarenhet av kärnteknisk verksamhet och/eller drivande av projektbolag relevanta kunskaper som torde vara tillräckliga. Det bör noteras att ansökan om finansiering inte bör ställa längre gående krav på kunskaper och erfarenheter än vad som krävs enligt kärntekniklagen. Projektbolaget kommer i alla fall att behöva visa i sin ansökan om tillstånd enligt kärntekniklagen hur det ska säkerställa säker uppförande och drift av kärnkraftverket. Kompetenskraven för finansiering bör vara förenliga med dessa krav.

Blykalla noterar även i denna del att promemorian i anslutning till den föreslagna bestämmelsen uttalar att "[u]töver ovan föreslagna krav gäller även säkerhetsskyddslagen (2018:585)". Enligt Blykallas mening är det inte säkert att den lagen är tillämplig på en sökande vid tidpunkten för en ansökan. För det fall sökanden behöver beakta krav enligt sagda lag vid sin ansökan även om lagen inte är direkt tillämplig bör detta komma till tydligt uttryck i förordningen med förklaringar av hur det påverkar innehållet i ansökan.

Synpunkter på förslaget till Projektplanens innehåll (avsnitt 3.2 i promemorian)

Blykalla får lämna följande synpunkter på 4 § förordningen.

Punkt 1: uppgifter om planerad lokalisering av nya kärnkraftsreaktorer och en beskrivning av förutsättningarna för nätanslutning

Enligt punkt 1 ska sökanden lämna uppgifter om bl.a. förutsättningarna för nätanslutning. Enligt Blykallas mening går detta krav utöver vad som följer av investeringslagen. Enligt investeringslagen 6 § får stöd lämnas om de

"de nya kärnkraftsreaktorer som avses i 3 och 4 §§ är lokaliserade på samma plats i Sverige och har en sammanlagd installerad elektrisk effekt om minst 300 MW. Om det finns särskilda skäl får regeringen besluta om att lämna stöd även om reaktorerna har en sammanlagd installerad elektrisk effekt som understiger 300 MW."

Att införa krav på redovisning av nätanslutning är inte i linje med vad som sägs i propositionen om innebörden av särskilda skäl. I propositionen uttalas att regeringen får besluta om att lämna stöd till investeringar även om reaktorerna har en sammanlagd installerad elektrisk effekt som understiger 300 MW om det finns särskilda skäl. Sådana särskilda skäl kan vara att ett projekt bedöms utgöra ett betydande bidrag till att Sverige ska nå de klimat- och energipolitiska målen, att framtidens elbehov inklusive anslutning av ny industri tillgodoses, att leveranssäkerheten i elsystemet och överföringsförmågan i transmissionsnätet ökar, att prisskillnaderna mellan de svenska elområdena minskar, och att elpriser för elkunderna är konkurrenskraftiga. Vid beviljande av stöd ska även beaktas om stödet är nödvändigt för att projektet ska komma till stånd trots konstruktionsrisker, marknadsrisker, politiska och regulatoriska risker. (Se prop. 2024/25:150 s. 43.)

Enligt Blykallas mening kan de mål som anges i propositionen uppnås även om projektet inte är nätanslutet. Mot den bakgrunden bör regelverket inte låsas till specifika tekniska lösningar utan vara flexibelt nog att hantera olika typer av energileverans. Om ett krav på nätanslutning inte uppställs möjliggörs även hybridlösningar och innovativa anslutningsformer som kan bli relevanta framöver. Exempelvis är SMR-teknik lämplig för att uppföras i parker från vilka elleverans via nät kan kombineras med direktleverans till fjärrvärmesystem.

Slutligen bör punkt 1 formuleras så att redogörelsen ska avse "den eller de nya kärnkraftsreaktorerna" (jfr. promemorian s. 10).

Blykalla föreslår justeringar av bestämmelsen nedan.

Punkt 3: en beskrivning av de alternativ som övervägs gällande reaktorteknik, reaktormodell, antal reaktorer och elektrisk effekt i MW samt i vilket skede av processen med leverantörsväl företaget befinner sig

Punkt 3 bör formuleras så att en ansökan kan omfatta endast en reaktorteknik och/eller en reaktormodell. Det kan förutsättas att sökandebolag som avser etablera SMR:er antingen kommer att redogöra för sin egen reaktorteknik/reaktormodell alternativt endast en reaktorteknik/reaktormodell som kommer att köpas från företaget som utvecklar SMR:en och sannolikt är (del)ägare i sökandebolaget.

Blykalla föreslår justeringar av bestämmelsen i enlighet med detta som framgår nedan.

Punkt 5: en översiktlig redovisning av det arbete som företaget genomför för att minska de ekonomiska risker som företaget kan påverka

Punkt 5 bör klargöras eller utgå. Av promemorian kan konstateras att redovisningen avser något annat än "regulatoriska risker, politiska risker och marknadsrisker utom företagets kontroll." (Se s. 11 i promemorian). Det ges dock ingen konkret vägledning kring vad redovisningen ska avse. Om möjligt bör det klargöras vilka aspekter som är intressanta för frågan om stöd ska beviljas eller inte så att sökanden kan utforma sin ansökan på ett ändamålsenligt sätt.

Punkt 6: uppgift om den andel eget kapital respektive ägare beräknas investera för varje alternativ som övervägs och en redovisning av antaganden som ligger till grund för beräkningen,

Som framgått ovan bör det enligt Blykallas mening vara tillräckligt att sökanden redogör för avsedda ägarförhållanden (se kommentarer till 3 § punkt 3). I linje med detta är Blykalla positivt till att det är tillräckligt med uppgift om den andel eget kapital respektive ägare beräknas investera - det ska inte krävas att allt eget kapital faktiskt har tillskjutits vid tidpunkten för ansökan och samtliga ägare ska inte behöva vara identifierade.

Synpunkter på förslaget om kompletteringar av projektplanen som kan begäras

Enligt promemorian ska sökandens projektplan ges in i två steg. Enligt Blykalla bör det komma till tydligare uttryck i förordningen att det är fråga om en stegvis prövning av innebörd att regeringen först granskar den initiala projektplanen och övriga uppgifter/handlingar som ska ges in med ansökan och att regeringen därefter kan besluta att begära in kompletteringar.

Blykalla föreslår nedan justeringar som tydliggör detta.

Synpunkter på att bevis om tillståndsansökan ska ges in

Enligt 8 § förordningen ska sökanden

”komplettera ansökan med bevis om att företaget har ansökt om de tillstånd som krävs enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken för uppförande, innehav och drift av den nya kärnkraftsreaktor eller de nya kärnkraftsreaktorer som beslutet om stöd avser.”

Det är tänkbart att SMR-utvecklare kommer att strukturera sina projekt så att projektbolaget ansöker om tillstånd enligt lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken sekventiellt för det fall det är fråga om flera SMR:er. Exempelvis kan detta vara påkallat om det är fråga om ny teknik och projektbolaget därför först söker tillstånd för en reaktor för att demonstrera tekniken och därefter söker tillstånd för övriga enheter i projektet. I de fall projektbolag väljer att ansöka om tillstånd för reaktorerna i flera steg kan väntas att låneramen först kommer att nyttjas för byggnation av en reaktor och att låneramen sedan tas i anspråk successivt i takt med att projektet fortskrider (jfr prop. 2024/25:150s. 22 f. och promemorian s. 14). Utbetalning under låneramen bör kunna komma i fråga även om projektbolaget endast ansökt om tillstånd för en av de reaktorer som finansieringen avser och då naturligtvis endast avseende den tillståndssökta reaktorn. Enligt Blykallas är detta möjligt enligt förordningens ordalydelse men det bör komma till tydligare uttryck. I det fall samtliga ansökningar måste ha inkommit innan dess beslut om finansiering meddelas bör detta tydliggöras i förordningstexten.

Blykalla föreslår justeringar av bestämmelsen i enlighet med detta som framgår nedan.

Investeringsförordningen bör kompletteras med förtydliganden av vad som kan anses utgöra ”särskilda skäl”

Enligt 6 § investeringslagen får Regeringen efter ansökan, besluta om att lämna stöd till ett företag för nya kärnkraftsreaktorer som är lokaliserade på samma plats i Sverige och har en sammanlagd installerad elektrisk effekt om minst 300 MW. Om det finns *särskilda skäl* får regeringen besluta om att lämna stöd även om reaktorerna har en sammanlagd installerad elektrisk effekt som understiger 300 MW.

Blykalla anser att vad som kan utgöra särskilda skäl för undantag från kravet om sammanlagd installerad elektrisk effekt om minst 300 MW bör förtydligas i investeringsförordningen. Enligt

författningskommentaren till 6 § investeringslagen kan sådana särskilda skäl vara att ett projekt bedöms utgöra ett betydande bidrag för att energisystemet kan bidra till att Sverige kan nå de klimat- och energipolitiska målen, *att framtidens elbehov inklusive anslutning av ny industri tillgodoses*, att leveranssäkerheten i elsystemet och överföringsförmågan i transmissionsnätet ökar, att prisskillnaderna mellan de svenska elområdena minskar, och att elpriser för elkunderna är konkurrenskraftiga. (Se prop. 2024/25:150 s. 84 f.) Ett sätt att uppnå detta är att bidra till teknikutvecklingen och främja ny teknik.

Blykalla anser vidare att ett projekt som totalt sett uppfyller kraven för finansiellt stöd men där projektet delas upp så att en första reaktor kommer att tillståndsprövas först för att demonstrera tekniken innan man söker tillstånd för övriga enheter i projektet. Uppdelningen av ett projekt för att först pröva en enhet för demonstration av tekniken som till exempel syftar till *att framtidens elbehov inklusive anslutning av ny industri tillgodoses* utgör ett sådant särskilt skäl. Detta är i linje med lagens intentioner att "[e]n verksamhet ska anses vara förenlig med samhällets helhetsintresse om verksamheten innebär en samhällsviktig funktion eller behövs för landets energiförsörjning och fördelarna med verksamheten överväger de nackdelar som den kan föra med sig.

Förslag till justeringar av förordningen

Inledande bestämmelse

1 § I denna förordning finns kompletterande bestämmelser till lagen (2025:000) om statligt stöd för investeringar i ny kärnkraft. Termer och uttryck i förordningen har samma betydelse som i lagen. Denna förordning är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Ansökan om stöd

2 § En ansökan om stöd ska vara skriftlig och ges in till regeringen.
Ansökan ska vara undertecknad av behörig firmatecknare för företaget.

3 § Ansökan ska innehålla

1. företagets organisationsnummer,
2. företagets bolagsordning,
3. uppgifter om företagets befintliga eller avsedda ägarförhållanden, inklusive en redogörelse för ägare som har eller beräknas komma att ha ~~med~~ ett kvalificerat innehav med angivande av namn, juridisk form, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer, verksamhet, befintlig eller beräknad ägar- och röstandel samt säte eller hemvist för var och en av dessa ägare,
4. de tre senaste årsredovisningarna för respektive ägare med ett kvalificerat innehav,
5. en försäkran om att varken företaget, projektet eller någon i ägarkedjan, direkt eller indirekt, omfattas av internationella sanktioner meddelade av Förenta nationerna eller Europeiska unionen,
6. fullständigt namn, personnummer eller motsvarande, postadress och hemvist för samtliga styrelseledamöter och suppleanter, verkställande direktören och vice verkställande direktören samt, ~~7.~~ en redovisning av de för verksamheten relevanta kunskaper och erfarenheter som dess ~~personerna i företagets ledning i~~ besitter, och
8. en projektplan.

4 § Projektplanen enligt 3 § 8 ska innehålla

1. uppgifter om planerad lokalisering av den eller de nya kärnkraftsreaktorerna na och en beskrivning av förutsättningarna för nätanslutning eller till andra för projektet erforderliga anslutningar till infrastruktur,
2. en redovisning av om företaget förfogar över, eller en bedömning av om företaget har framtida möjligheter att förfoga över, platsen där den eller de nya kärnkraftsreaktorerna ska uppföras,
3. en beskrivning av de alternativ som övervägs gällande reaktorteknik och, reaktormodell om fler än ett alternativ övervägs samt, antal reaktorer och elektrisk effekt i MW samt i vilket skede av processen med leverantörsväl företaget befinner sig under antagande att inte sökanden själv avser utveckla den reaktor som finansiering söks för,
4. en översiktlig redovisning av företagets plan för genomförande av projektet som omfattar projektering och andra förberedande åtgärder, uppförande, provdrift och rutinmässig drift, inklusive avfallshantering,
5. en översiktlig redovisning av det arbete som företaget genomför för att minska de ekonomiska risker som företaget kan påverka,

6. uppgifter om den andel eget kapital ägarna beräknas investera för varje alternativ som övervägs och en redovisning av antaganden som ligger till grund för beräkningen, och
7. en redovisning av i vilket skede företaget befinner sig i processen för ansökan om de tillstånd som behövs enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken för uppförande av nya kärnkraftsreaktorer samt uppgift om när företaget har lämnat in eller planerar att lämna in ansökningarna.

Kompletteringar av ansökan om stöd

5 § Om Regeringskansliet beslutar att gå vidare med en ansökan ska ~~f~~företaget ~~ska~~ på begäran av Regeringskansliet komplettera projektplanen med uppgifter för varje alternativ om

1. beräknad årlig elproduktion per reaktor,
2. den förväntade drifttiden för reaktorerna,
3. beräknade totalkostnader och årliga kostnader för projektering och andra förberedande åtgärder inför uppförandet av nya kärnkraftsreaktorer räknat från dagen för ansökan om stöd fram till uppförande av reaktorerna,
4. beräknade totalkostnader och årliga kostnader för uppförande och provdrift av kärnkraftsreaktorerna fram till rutinmässig drift, och
5. beräknad årlig kostnad för drift av varje reaktor från tidpunkten för rutinmässig drift.

De antaganden som ligger till grund för beräknade kostnader enligt första stycket 3–5 och osäkerheter i dessa ska redovisas. Kostnaderna ska redovisas exklusive finansieringskostnader, med angivande av valuta och prisnivå.

6 § Företaget ska på begäran av Regeringskansliet komplettera ansökan med bevis om att personerna i företagets ledning och ägare med ett kvalificerat innehav i företaget:

1. inte har begått allvarlig brottslighet, och
 2. inte åsidosatt sina skyldigheter i näringsverksamhet eller i andra ekonomiska angelägenheter.
- För en juridisk person ska bevisen i förekommande fall avse de personer som ingår i ledningen för den juridiska personen och personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

7 § Företaget ska på begäran av Regeringskansliet komplettera ansökan med uppgifter om direkta och indirekta ägare som inte har ett kvalificerat innehav med angivande av namn, juridisk form, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer, verksamhet, ägar- och röstandelar samt säte eller hemvist för var och en av dessa ägare.

8 § Om det inte bifogats till ansökan ska företaget komplettera ansökan med bevis om att företaget har ansökt om de tillstånd som krävs enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet och miljöbalken för uppförande, innehav och drift av den nya kärnkraftsreaktor eller minst en av de nya kärnkraftsreaktorer som beslutet om stöd avser.

9 § Företaget ska anmäla till regeringen om de förhållanden som ligger till grund för uppgifterna i ansökan ändras under handläggningstiden.

Gallring

10 § Uppgifter som begärs in med stöd av 6 § och som bevaras ska gallras hos Regeringskansliet 18 månader efter regeringens beslut i ärendet.

Undantag från kravet om en sammanlagd installerad elektrisk effekt som understiger 300 MW

11 § Särskilda skäl enligt 6 § lag (xxx) från kravet om en sammanlagd installerad elektrisk effekt som understiger 300 MW är exempelvis

i) ett betydande bidrag för att energisystemet kan bidra till att Sverige kan nå de klimat- och energipolitiska målen,

ii) att framtidens elbehov inklusive anslutning av ny industri tillgodoses,

iii) att leveranssäkerheten i elsystemet och överföringsförmågan i transmissionsnätet ökar,

iv) att prisskillnaderna mellan de svenska elområdena minskar, och att elpriser för elkunderna är konkurrenskraftiga, eller

v) att uppförandet av den eller de nya kärnkraftsreaktorerna främjar teknikutvecklingen.

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2025.

Blykalla AB, genom

Thérèse Burman, *head of legal & regulatory*

Martin Bengtsson, *legal counsel*